

การพัฒนาแนวทางเสริมสร้างทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24

Guidelines for the Development of Enhanced Learning Management Skills
in the 21st Century of Teachers at Schools under
Secondary Education Service Area Office 24

สุริสา ไวแสน¹ และสุวัฒน์ จุลสุวรรณ²

Surisa Waisaen¹ and Suwat Julsuwan²

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

² อาจารย์ประจำ ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

¹ Master's degree student Department of Educational Administration and Development Faculty of Education,
Mahasarakham University

² Lecturer, Department of Educational Administration Faculty of Education, Mahasarakham University

E-mail: aom9876@hotmail.com, suwat.29012505@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาแนวทางเสริมสร้างทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 2) เพื่อศึกษาการพัฒนาแนวทางเสริมสร้างทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 ดำเนินการวิจัยโดยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาแนวทางเสริมสร้างทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูในสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 16 คน และครู จำนวน 311 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (Priority of need index) ระยะที่ 2 เพื่อพัฒนาแนวทางเสริมสร้างทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 จากการศึกษาสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) จำนวน 3 โรงเรียน โดยกลุ่มผู้ให้ข้อมูลได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูวิชาการในโรงเรียน จำนวน 6 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและประเมินความเหมาะสมความเป็นไปได้ของการพัฒนาแนวทางเสริมสร้างทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูในสถานศึกษา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน ด้วยวิธีการสนทนากลุ่มและประเมินการพัฒนาแนวทาง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของการพัฒนาแนวทางเสริมสร้างทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาแนวทางเสริมสร้างทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน และลำดับความต้องการจำเป็นของการพัฒนาแนวทางเสริมสร้างทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูในสถานศึกษา เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปน้อย ได้แก่ ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ ทักษะด้านการสื่อสาร ทักษะด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ทักษะด้านการร่วมมือ ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรมต่างกระบวนทัศน์ และทักษะอาชีพ ตามลำดับ 2) ผลการพัฒนาแนวทางเสริมสร้างทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 ในด้านความเหมาะสม โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อ

พิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ส่วนด้านความเป็นไปได้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

คำสำคัญ: การพัฒนา แนวทางเสริมสร้างทักษะ ทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

Abstract

This study aimed to 1) study the current conditions, desirable conditions, and requirements for guideline development in order to enhance learning management skills in the 21st century of teachers at schools under the Secondary Education Service Area Office 24, and 2) study guideline development for enhancing learning management skills in the 21st century of teachers at schools under the Secondary Education Service Area Office 24. The phases of study were separated into two distinct levels. Phase 1 aimed to study the current conditions, desirable conditions, and requirements for guideline development to enhance learning management skills in the 21st century of teachers at schools. The samples comprised 16 educational administrators and 311 teachers. The tools for collecting data were questionnaires. Statistics used to analyse data included frequency, percentage, mean, standard deviation, and Priority of need index. Phase 2 aimed to develop guidelines for enhancing learning management skills in the 21st century of teachers at schools under the Secondary Education Service Area Office 24. Samples included 3 schools that have the best practices. The informants were 6 educational administrators and academic teachers. The tools used in this phase were structured interviews and a feasibility evaluation of guideline development for enhancing learning management skills in the 21st century of teachers at schools. They were evaluated by 7 experts using a focus group. The statistics used to analyse data were mean and standard deviation.

The results showed that: 1) The results from the study of the current conditions concerning guideline development for enhancing learning management skills in the 21st century of teachers at schools under the Secondary Education Service Area Office 24 showed that the overall level of current conditions was high in every aspect. The overall level of desirable conditions for guideline development to enhance learning management skills in the 21st century of teachers at schools was also very high in every aspect. The requirements for guideline development to enhance learning management skills in the 21st century of teachers at schools, from the highest to lowest, were creative skills, communication skills, computer and technology skills, critical thinking skills, cooperation skills, skills to understand different cultures and different paradigms, and career skills, respectively. 2) The results of guideline development for enhancing learning management skills in the 21st century of teachers at schools under the Secondary Education Service Area Office 24 show that the overall suitability was high in every aspect, while the feasibility was very high in every aspect.

Keywords: Development, Learning management skills in the 21st century, Guideline for enhancing skills

บทนำ

การจัดการเรียนรู้ตามแนวปฏิรูปการศึกษา เน้นการพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพหรือความแตกต่างระหว่างบุคคล รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบเดิมที่ครูส่วนใหญ่ใช้วิธีการสอนแบบเดียวกันทั้งห้องเป็นสิ่งที่ต้องปรับเปลี่ยน โดยธรรมชาติของนักเรียนมีความแตกต่างกันทั้งสติปัญญา อารมณ์ ความพร้อมทางการเรียน รูปแบบการสอนแบบหนึ่งอาจประสบความสำเร็จกับนักเรียนประเภทหนึ่งแต่อาจจะไม่ได้ผลกับนักเรียนอีกประเภทหนึ่ง ดังนั้น การที่ครูมีข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียนมากเท่าใด ก็ช่วยให้ครู

ออกแบบการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น (สุวิมล ว่องวานิช, 2546) การจัดการศึกษาต้องกำหนดเป้าหมาย และจุดประสงค์การเรียนรู้ให้ชัดเจน และสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายการศึกษาที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 ในมาตรา 6 ที่มุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นคนที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้คู่คุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2563) การพัฒนาการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนทุกระดับให้มีการรู้เท่าทัน และมีความสามารถในการใช้ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 จึงเป็นประเด็นเร่งด่วนของทุกประเทศ สำหรับการศึกษาในปัจจุบันและในอนาคต (วีชรา เล่าเรียนดี, ปรณัฐ กิจรุ่งเรือง และอรพิน ศิริสัมพันธ์, 2560) กระทรวงศึกษาธิการมีหน้าที่หลักในการจัดการศึกษาจะต้องพัฒนากำลังคนให้มีขีดความสามารถและศักยภาพในการแข่งขันบนเวทีโลก จึงได้มีแผนการปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบ (พ.ศ.2558-2564) มีแผนการผลิตและพัฒนาากำลังคน เพื่อเพิ่มศักยภาพการแข่งขัน (สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2558) โดยครูเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาเยาวชนให้มีคุณภาพตามความมุ่งหมายของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับปัจจุบัน ครูจึงต้องแสวงหาข้อมูลความรู้ วิธีการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบที่หลากหลาย โดยมีเป้าหมายสำคัญคือผู้เรียนมีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ตอบสนองยุทธศาสตร์ของชาติ ยุทธศาสตร์ที่ 3 ที่เน้นการพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัย และสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ศักยภาพที่สำคัญของผู้เรียน ประกอบด้วย ความรู้พื้นฐานในยุคดิจิทัล ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ ทักษะด้านความเข้าใจต่าง วัฒนธรรมต่างกระบวนทัศน์ ทักษะด้านการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต ทักษะด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ กล่าวได้ว่า ครูเป็นพลังสำคัญต่อการสร้างเยาวชนให้เป็นพลเมืองที่มีประสิทธิภาพของประเทศและสังคมโลก (สุคนธ์ สินธพานนท์ และคณะ, 2562)

ทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 นั้นช่วยให้นักเรียนใช้เป็นเครื่องมือไปเรียนรู้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง โดยเฉพาะ ทักษะด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้ ให้เข้าถึงความรู้ได้อย่างรวดเร็วและกว้างขวาง นำความรู้ที่ได้มาแลกเปลี่ยนกับเพื่อนในห้องเรียน (สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2558) รวมทั้งมีทักษะด้านการสื่อสารในการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่างๆ (สุคนธ์ สินธพานนท์ และคณะ, 2562) ทักษะด้านการร่วมมือเป็นวิธีการที่ดีที่สุดที่ใช้สำหรับการแก้ปัญหาที่ซับซ้อน (บุญเลี้ยง ทูมทอง, 2556) การคิดใดๆ มีการไตร่ตรองหรือลงความคิดเห็นก่อนการตัดสินใจ จะช่วยให้การคิดนั้นเป็นไปอย่างรอบคอบหรืออย่างมีวิจรรย์ญาณ และทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจรรย์ญาณที่ได้นั้นก็สมารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ (วีระ สดสังข์, 2550) ซึ่งคุณภาพการคิดของนักเรียนคือเป้าประสงค์ของโรงเรียนและโรงเรียนพยายามที่จะฝึกฝนพัฒนาให้เกิดกับนักเรียน คือ ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจรรย์ญาณและรองลงมา คือทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ (ฐปทอง กว้างสวยดี, 2554) ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรมต่างกระบวนทัศน์ เป็นทักษะที่สะท้อนเครือข่ายของโลกยุคใหม่ที่มากับแนวคิดโลกาภิวัตน์และเครื่องจักร ที่คนในสังคมโลกจะต้องรู้จักคนอื่นๆ การรู้จักโลกและวัฒนธรรมอื่นมีเป้าหมายเพื่อการอยู่ร่วมกันและเป้าหมายในเชิงเศรษฐกิจไปพร้อมกัน (ไพฑูรย์ สินลารัตน์, 2557) และทักษะอาชีพ เป็นทักษะที่สำคัญที่ต้องพัฒนาให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนมากที่สุดอีกด้านหนึ่ง ในปัจจุบันและเพื่ออนาคต (วีชรา เล่าเรียนดี, ปรณัฐ กิจรุ่งเรือง และอรพิน ศิริสัมพันธ์, 2560)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 มีผลการดำเนินงานด้านคุณภาพการศึกษา ด้านโอกาสทางการศึกษา และด้านประสิทธิภาพการบริหารจัดการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 สรุปเป็นรายด้านโดยพบว่า ด้านคุณภาพการจัดการศึกษา จากการดำเนินงานปีงบประมาณที่ผ่านมา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ย 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ปีการศึกษา 2560-2561 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีพัฒนาการเพิ่มขึ้น แต่กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ลดลง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 24, 2563)

จากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการพัฒนาแนวทางเสริมสร้างทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูในสถานศึกษา โดยมุ่งศึกษาใน 7 ด้านได้แก่ 1) ทักษะด้านการร่วมมือ 2) ทักษะด้านการสื่อสาร 3) ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ 4) ทักษะอาชีพ 5) ทักษะด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ 6) ทักษะด้านการคิดอย่างมี

วิจารณ์ญาณและ 7) ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรมต่างกระบวนทัศน์ เพื่อใช้เป็นการพัฒนาแนวทางเสริมสร้างทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาแนวทางเสริมสร้างทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24
2. เพื่อศึกษาการพัฒนาแนวทางเสริมสร้างทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 จำนวน 2,139 คน
กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 จำนวน 327 คน การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างใช้วิธี Krejcie and Morgan และใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified random sampling) (บุญชม ศรีสะอาด และคณะ, 2561)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาแนวทางเสริมสร้างทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 24 ซึ่งผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item congruence : IOC) รายข้อที่มีค่าเท่ากับ 0.60-1.00 ในการวิจัยในครั้งนี้ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.982 ความเชื่อมั่นของสภาพปัจจุบันเท่ากับ 0.993 และสภาพที่พึงประสงค์ เท่ากับ 0.970

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามถึงผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 เพื่อขอความอนุเคราะห์และขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง
2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลโดยจัดส่งแบบสอบถามไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยตัวเอง พร้อมแนบซองสีน้ำตาล จำนวน 327 ชุด
3. ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง
4. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสัมภาษณ์ส่งถึงกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง พร้อมนัดหมายวันเวลาที่กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสะดวกในการให้สัมภาษณ์กับผู้วิจัย และดำเนินการสัมภาษณ์โดยใช้แบบสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการดำเนินการวิเคราะห์หาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น
2. ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ นำมาวิเคราะห์โดยการนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาดำเนินการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

ผลการวิจัย

1. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาแนวทางเสริมสร้างทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 24 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.23$) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาแนวทางเสริมสร้างทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 24 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.66$) และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ดัชนีความต้องการจำเป็น และลำดับความต้องการจำเป็น โดยรวม

องค์ประกอบ	สภาพปัจจุบัน		สภาพที่พึงประสงค์		PNIModified	ลำดับความต้องการจำเป็น
	$\bar{x}$	S.D. แปลผล	$\bar{x}$	S.D. แปลผล		
1. ทักษะด้านการร่วมมือ	4.29	0.523 มาก	4.71	0.392 มากที่สุด	0.098	5
2. ทักษะด้านการสื่อสาร	4.21	0.581 มาก	4.66	0.442 มากที่สุด	0.107	2
3. ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์	4.21	0.609 มาก	4.67	0.433 มากที่สุด	0.109	1
4. ทักษะอาชีพ	4.23	0.590 มาก	4.64	0.462 มากที่สุด	0.097	7
5. ทักษะด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ	4.20	0.613 มาก	4.64	0.491 มากที่สุด	0.105	3
6. ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ	4.18	0.590 มาก	4.62	0.456 มากที่สุด	0.105	3
7. ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรมต่างกระบวนทัศน์	4.28	0.623 มาก	4.70	0.452 มากที่สุด	0.098	5
รวม	4.23	0.521 มาก	4.66	0.401 มากที่สุด	0.102	-

2. การพัฒนาแนวทางเสริมสร้างทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 24 ผู้วิจัยได้แนวทางเสริมสร้างทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 24 ประกอบด้วย 7 ด้าน ดังนี้ 1) ทักษะด้านการร่วมมือ จำนวน 5 ข้อ คือ บูรณาการแหล่งเรียนรู้จากชุมชนเข้ามาใช้ในโรงเรียน สถานศึกษาใช้หลักสูตรเชิงสหวิทยาการโดยรวมเนื้อหาหลายวิชามาอยู่ในหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนทำงานเป็นกลุ่ม จัดกลุ่มผู้เรียนให้สมาชิกคละกันตามความสามารถ จัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีการสนทนาร่วมกันและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการทำงานกลุ่มผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เป็นแบบ PDCA นักเรียนมีการแสดงความสามารถในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพและเคารพที่แตกต่างกัน 2) ทักษะด้านการสื่อสาร จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ ใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้ในการสื่อความหมาย จัดการเรียนรู้โดยบูรณาการในรายวิชาต่างๆ ครูเลือกใช้เอกสารหรือวัสดุอุปกรณ์ประกอบการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับระดับความสามารถของผู้เรียน จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ สื่อสารข้อมูลและความคิดไปสู่ผู้รับผ่านสื่อ เครื่องมือและกระบวนการที่มีอยู่ในปัจจุบัน ครูมีการสื่อสารกับนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถใช้เทคโนโลยีการสื่อสารในการสื่อสารได้เป็นอย่างดี 3) ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ จำนวน 6 ข้อ คือ สถานศึกษาจัดการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในโครงการ เข้าร่วมกลุ่ม ชุมชน มีการประดิษฐ์คิดค้น ส่งเสริมความคิดจินตนาการของผู้เรียน ส่งเสริมให้คิดวิธีแก้ปัญหาแปลกๆ ใหม่ๆ โดยครูส่งเสริมให้คิดหลายๆ วิธีแตกต่างจากคนอื่น มีการประยุกต์เอาความรู้ในสาขาวิชาหรือการบูรณาการนวัตกรรมการเรียนรู้ การสร้างให้เกิดชุมชนและสภาพแวดล้อมของห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนการสอน สถานศึกษานำวิธีการสอนที่กระตุ้นความคิดสร้างสรรค์อย่างต่อเนื่องสนับสนุนให้เด็กแสดงออกทางความคิดสร้างสรรค์ จัดบรรยากาศการเรียนรู้แบบเสรี 4) ทักษะอาชีพ จำนวน 5 ข้อ คือ สนับสนุนทางวิชาชีพแก่ชุมชนในด้านกาให้

การศึกษา วิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียนโดยการฝึกทักษะอาชีพและจัดกลุ่มนักเรียนตามความสนใจในการเรียนของนักเรียน
 เขียววิทยากรเพื่อพัฒนาผู้เรียนเข้าสู่อาชีพ โดยจัดให้มีกระบวนการแนะแนวอาชีพที่มีประสิทธิภาพมีการสร้างเครือข่ายในการ
 แลกเปลี่ยนเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพโดยการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเพิ่มผลผลิต 5) ทักษะด้าน
 คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ จำนวน 5 ข้อ คือ สถานศึกษามีการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT) และ E-
 Learning สถานศึกษามีการแลกเปลี่ยน และสร้างเครือข่ายทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา สถานศึกษามีการนำสื่อและ
 เทคโนโลยีมาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร (ICT) ครูมีการ
 พัฒนาตนเองด้านไอซีที 6) ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ จำนวน 5 ข้อ คือสถานศึกษามีการจัดการเรียนรู้โดยใช้
 ประสบการณ์ตรงโดยให้ผู้เรียนศึกษาเรื่องชุมชนของตนเอง การจัดการเรียนรู้มีการฝึกฝนและหาวิธีการกระตุ้นให้ผู้เรียนคิด
 ด้วยวิธีการตั้งคำถาม สถานศึกษาให้ออกาสผู้เรียนนำเสนอผลงาน สถานศึกษานำทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณเข้าไปผสมผสาน
 กับทุกเนื้อหาวิชา จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนคิดอย่างมีวิจารณญาณ ตัดสินใจและแก้ปัญหา 7) ทักษะด้านความเข้าใจต่าง
 วัฒนธรรมต่างกระบวนทัศน์ จำนวน 4 ข้อ คือ การจัดการเรียนรู้ต้องยอมรับความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรม การจัดการเรียนรู้
 ต้องครอบคลุมและตอบสนองต่อเครือข่ายการเรียนรู้ที่ขยายมากขึ้น บรรยากาศในโรงเรียนและในชั้นเรียนมีการส่งเสริมความคิดที่
 หลากหลาย จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนตอบสนองต่อความคิดเห็นและค่านิยมที่แตกต่างกัน โดยผลการประเมินความเหมาะสมและ
 ความเป็นไปได้ของการพัฒนาแนวทางเสริมสร้างทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
 เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

สรุปผลการวิจัย

1. จากการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันของการพัฒนาแนวทางเสริมสร้างทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครู
 ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.23$) และเมื่อพิจารณาราย
 ด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาแนวทางเสริมสร้างทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่
 21 ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.66$) และ
 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ส่วนลำดับความต้องการจำเป็นของการพัฒนาแนวทางเสริมสร้างทักษะ
 การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 เรียงลำดับความ
 ต้องการจำเป็นจากมากไปน้อย ได้แก่ ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ ทักษะด้านการสื่อสาร ทักษะด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี
 สารสนเทศ ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ทักษะด้านการร่วมมือ ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรมต่างกระบวนทัศน์
 และทักษะอาชีพ ตามลำดับ

2. จากการวิจัยพบว่า การพัฒนาแนวทางเสริมสร้างทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูในสถานศึกษาสังกัด
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการพัฒนาแนวทาง
 เสริมสร้างทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูในสถานศึกษา ในด้านความเหมาะสม โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ใน
 ระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อยได้แก่ ทักษะด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์
 ทักษะด้านการสื่อสาร ทักษะอาชีพ ทักษะด้านการร่วมมือ ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ทักษะด้านความเข้าใจต่าง
 วัฒนธรรมต่างกระบวนทัศน์ และด้านความเป็นไปได้ โดยรวมมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผล

1. จากผลการวิจัยที่พบว่า สภาพปัจจุบันของการพัฒนาแนวทางเสริมสร้างทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของ
 ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยทักษะด้านการร่วมมือมี
 สภาพปัจจุบันในอันดับแรก สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาแนวทางเสริมสร้างทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครู

ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยทักษะด้านการร่วมมือมีสภาพที่พึงประสงค์ในอันดับแรก ลำดับความต้องการจำเป็นของการพัฒนาแนวทางเสริมสร้างทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 พบว่าทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์มีความต้องการจำเป็นในอันดับแรกสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัญชลี เรือนแก้ว (2560) ได้ศึกษาการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 รายด้านเรียงลำดับความสำคัญ ดังนี้ 1) ด้านการเตรียมการ 2) ด้านการใช้สื่อ การจัดสภาพแวดล้อม และแหล่งการเรียนรู้ 3) ด้านการประเมินผล และ 4) ด้านการจัดการเรียนรู้

2. จากผลการวิจัยที่พบว่า การพัฒนาแนวทางเสริมสร้างทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการพัฒนาแนวทางเสริมสร้างทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูในสถานศึกษา ในด้านความเหมาะสม โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก พบว่า ทักษะด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศมีความเหมาะสมในอันดับแรก และด้านความเป็นไปได้ โดยรวมมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด พบว่า ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรมต่างกระบวนทัศน์มีความเป็นไปได้ในอันดับแรก สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรียาพร นพพรเศรษฐกุล (2561) ได้ศึกษาทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 พบว่า ครูในโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่มีทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สูงกว่าครูในโรงเรียนขนาดเล็ก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การศึกษาลำดับความต้องการจำเป็นของการพัฒนาแนวทางเสริมสร้างทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์มีความต้องการจำเป็นในอันดับแรก ดังนั้นสถานศึกษาควรจัดการเรียนรู้ สนับสนุนให้ผู้เรียนเรียนรู้เพิ่มมากขึ้นโดยมีการบูรณาการนวัตกรรมการเรียนรู้สร้างให้เกิดชุมชนและสภาพแวดล้อมของห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนการสอนด้านความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูในสถานศึกษาในด้านต่างๆ เช่น ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ ทักษะชีวิต ทักษะด้านพัฒนานวัตกรรม ทักษะด้านภาวะผู้นำ เป็นต้น เพื่อที่จะได้ทราบแนวทางในการส่งเสริมและปรับปรุงพัฒนาต่อไป
2. ควรศึกษาแนวทางการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการเสริมสร้างทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24
3. ควรศึกษาการพัฒนาแนวทางเสริมสร้างทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูในสถานศึกษาสังกัดอื่นๆ เช่น สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด สังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- ธูปทอง กว่างสวาสดี. (2554). *การสอนการคิด*. กรุงเทพฯ: บริษัทพิมพ์ดี จำกัด.
- บุญชม ศรีสะอาด, สมนึก ภัทท์ยธนี, อรุณฯ ศรีสะอาด, สมบัติ ท้ายเรือคำ, ประวิต เอราวรรณ์, ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน, ประเสริฐ เรือนนงการ, ญาณภัทร สีหะมงคล, วราพร เอราวรรณ์ และทัศนศิริรินทร์ สว่างบุญ. (2561). *พื้นฐานการวิจัยการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 8. มหาสารคาม: ตักสิลาการพิมพ์.
- บุญเลี้ยง ทูมทอง. (2556). *ทฤษฎีและการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ (Theories and Development of Instructional Model)*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เอส.พรีนติ้ง ไทย แพลคตอรี.
- ไพฑูริย์ สีนลารัตน์. (2557). *ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ต้องก้าวพ้นกับดักของตะวันตก*. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- วัชรรา เล่าเรียนดี, ปรณัฐ กิจรุ่งเรือง และอรพิน ศิริสัมพันธ์. (2560). *กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อพัฒนาการคิด และยกระดับคุณภาพการศึกษา*. นครปฐม: เพชรเกษมพรีนติ้ง กรุ๊ปจำกัด.
- วีระ สุดสังข์. (2550). *การคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ และคิดสร้างสรรค์*. กรุงเทพฯ: ชมรมเด็ก.
- สุคนธ์ สีนพานนท์, ฟองจันทร์ สุขยิ่ง, จินตนา วีรเกียรติสุนทร และพิวัสสา นการัตน์. (2562). *หลากหลายวิธีสอน...เพื่อพัฒนาคุณภาพเยาวชนไทย*. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด 9119 เทคนิควิธีคิด.
- สุริยาพร นพกรเศรษฐกุล. (2561). *ทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18*. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2546). *การประเมินผลการเรียนรู้แนวใหม่*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 24. (2563). *แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563*. สืบค้น 1 พฤษภาคม 2563, จาก <http://sesao24.go.th/web/wp-content/uploads/2020/04/A3-2563.pdf>.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2563). *กฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด อีเลฟเว่น สตาร์ อินเตอร์เทรด.
- สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2558). *แนวทางการจัดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- อัญชลี เรือนแก้ว. (2560). *การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (MPA)

เปิดรับสมัครนักศึกษา...

สำหรับ... บุคลากรภาครัฐที่ต้องการปรับวุฒิการศึกษา
บุคคลทั่วไปที่ต้องการเป็นข้าราชการ และข้าราชการส่วนท้องถิ่น
บุคลากรภาคเอกชนที่ต้องการเรียนรู้ด้านการบริหาร

เนื้อหาทันสมัย สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน และนำไปใช้ปฏิบัติได้จริง
เรียนรู้กับคณาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีคุณภาพและมากประสบการณ์
หลักสูตรได้รับการรับรองจาก สกอ.
มหาวิทยาลัยของรัฐ

จบตามระยะเวลา 1 ปีครึ่ง

สมัครเลยที่ >>> <https://www.rcim.in.th> 092-442-8000

